

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

De Communi vitæ consuetudine Dei & animæ religiosæ. Cap. xiv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

captiuos mulierem pulchra videt, videndo amat, A
 adamando in vxorem acceptare disponit, cum animam in saeculo commorantem, oculis miserationis aspicit, & aspiciendo, tenerrima dilectione persequitur, & diligendo ad spirituale coniugium, quod in religiosa professione sit, efferte constituit. Sed antequam animam in sponfam accipiat, legem hanc a se ipso per Moysen latam, perfectissimè seruat: Hoc ipso docens; Quia non venit legem soluere, sed adimplere. Nam primum introducit eam in domum suam, & in monasterium, aut religiosam societatem admittit, quae speciali ratione domus eius vocata est, qui dicit: Caelum sedes mea, & terra scabellum pedum meorum:] quoniam inter religiosos viros, virtutum decore, & sanctitatis splendore pollentes, clarius (prout fides admittitur) seipsum manifestat, & frequentius libenter requiescit. Deinde caeteram animae radi praecipit, quando vniuersa temporalia abijcit iubet, & curas saeculi, quae mentem excacabāt, & ab vtilibus cogitationibus abstrahebant, abscindit. Postea monet, vt circumcidat yngues, id est, ne curam carnis faciat in desiderijs, sed rebus ad naturam sustentandā necessarijs contenta, spiritualia, & coelestia concupiscat. Ad haec, hortatur, vt deponat vestem, in qua capta est, non tam eam externā, quae habitus religiosi susceptione deponitur, quā internā immunditiae, & arrogantiae, & saecularis conuersationis a primo nobis parente coeclissam. Nam, vt egregie dixit Ephrem; Monachum non tonsura commendat, nec habitus, sed coeleste desiderium, diuinumque viuendi institutum: quibus optima declaratur vita. Tandem Dominus fletum, ac luctum, causa parentum animae indicit; vt scilicet lugeat, quod patrem diabolus secuta sit, & matrem impiorū congregationē audiuerit. Quibus toto tempore probationis diligentissimè praestitis, iam per professionem sibi copulat, & in charissimam sponfam asciscit. Qui ista omnia ab anima iusto bello capta postulauit, & postea nexu sibi coniugali deuinxit, apertum indicium praebuit quoniam ancillam admauit, & sponte vxorem ducere voluit. Est ergo in hoc spirituali connubio mutuos sponsi sponsaeque consensus, quo Dominus animam ad se vocauit, & sibi arctissimo vinculo ligare decreuit, & anima tam dignum, & pulchrum sponsum admisit, & sui dominium illi concessit. Quare ex hac parte nihil in statu religioso desiderari potest, quod minus sit verum, & indissolubile cum Christo coniugium.

Matth. 5. 18.

Isa. 66. 1

Rom. 13. 12.

Ephrem de vita spirituali, num 58.

De communi vita consuetudine Dei, & animae religiose.

C A P. X X I V.

HABENT etiam coniuges communem habitationem; indiuiduamque vitae consuetudinem, vt se mutuo iuuent, & huius vitae onera inuicem portent. Quod magnum bonum esse, ipsi non tam verbis quam factis astruunt, cum a seipsis ex aliqua causa discedūt. lachrymis scilicet, ac gemitibus, & magna cordis pressura, hunc discessum intolerabile malum esse restantes, id etiam ostendit, tum voluptas; tum subsidium, quod ex ista communi vita percipitur, dum alter coniugum alteri, & est occasio letitiae, & est molestiarū leuamen, quae duobus simul sustententibus, minus onerant, & facilius perferuntur. Hanc autem indiuiduam habitationem, vitaeque consuetudinem non deesse spirituali con-

ugio Christi, & animae religiose, compertissimum est. Quod enim ad habitationē attinet, rudiori Minerua (vt aiunt) etiam potest intelligi: magi cuiusdam partis religiose domus, Deus ipse habitator est, templi videlicet, cui religiosorum cellulae sunt loco sitae, & coniunctae. Inde anima ad templum tamquam ad conclaue sponsi, nullo externo ornato conquisiro, quia intra domum suam est, non minus propere saepe, quā lata procedit, vt eum fide videat, deuotione loquatur, amore amplexetur, & tota ei sanctis desiderijs inhæreat. O summum & incomparabile bonum, Christum tam vicinum habere, vt solus patries nos corpore, ipsumque disjungat, ad quem, nec cubicularij, nec ianitoris obtenta, imò nec postulata facultate, cum libet, accedimus: quia ostium sponsi charissimae sponsoe nunquam est occlusum, nec turba ianitorum impeditum. Certè non est alia natio tam grandis, quae habeat Deos appropinquantes sibi, sicut Deus noster adest nobis.] Nec istud mirum est, quoniam dij fictitij gentium, dij tantum videri volunt, sed non sunt: Deus autem verus noster, & Deus, & sponso est, cuius maiestatem teperet amor, vt nos propè habere dignetur. Salomon quidem amplissimam domum edificauit filiae Pharaonis, quam super omnes alias mulieres adamauerat, & tamquam primam vxorem acceperat. Haec autem domus, licet pulchra, atque magnifica, alia erat ab aula regia, quā ipse pacificus, & gloriosus rex in suam habitationē delegerat. At Christus in hoc erga religiosas animas ardentiorē amore ostendit, quod non eas à se habitationis loco, domoque disunxit. Sed coenobium, domus Christi est, domus quoque animae religiose, quā ille velamine sacramenti contextus inhabitat, quā ista, tāquā sponsa per fidē adhuc ambulans, non per speciem, non alienam, sed propriam existimat: Illius regis amor, qui ardentissimus erga vxorē putabatur, in hoc tepidior apparuit, quod secum honorem, & maiestatem retinuit. Ad hoc enim sibi, & vxori distincta palatia construxit, vt regiam dignitatem, & dominationis potestatem ostendat. Christi verò amor, quo amplectitur animam religiosam, eo ipso videtur ardentior, quod (vt secundū morem nostrum loquamur) maiestatem, & auctoritatē conlopiuit. Nam vnā eandemque domum sibi, & animae, regi, & reginae, sponso, & sponsae, non sine magno consilio pietatis, edificat, vt omnes in eo erga religiosas animas misericordiae dulcedinem, & amoris exuperantiam aspiciant. Amor (inquit Bernardus) maiestatem non cogitat.] Quis ergo dubitet Christū hanc sponfam impensè diligere, quam sine ostensione maiestatis, sine dignitatis respectu, in eandem domum, imò & in idē vile tugurium (tales enim sunt domus luteae) eius desiderio incitatus, admisit?

Deut. 4. 7.

3. Reg. 7. 8. & 9.

Bern. ser. in Cant.

E Non horret Christus communem cum ea anima habere domum in terra, cum qua eandem habitationem, eamque perpetuam est habiturus in caelis. Nec timet anima Christo eadem habitatione, & domicilio iungi, quem non, vt hospitem, sed vt sponsum in sinu cordis sui, aut quotidie, aut frequenter excipit, & ex eius praesentia, amore, gaudio ac puritate ditescit. Denique tantum abest vt in Christi domo habitare timeat, quod potius de hac communi cum illo habitatione non insipienter se iactat. Lectulus (inquit) noster floridus, tigna domorum nostrarum cedrina, laquearia nostra cypressina.] Nō proprii lectuli, aut propriae domus, sed communis vtrique mentionem facit, vt sponsa scilicet de maritali lectulo, ac domo se glorians, Neque enim (vt inquit Bernardus) se sponsi contubernio, aut quietis

Cant. 1. 17.

Bern. ser. 4. 6. in Cant.

eius putat arcendam confortio, quæ semper, non quæ sua, sed quæ illius sunt, querere consuevit. Et hæc causa cur sibi, & sponso simul, siue lectulum, siue domos aua sit pronunciare communes. Dixit enim, lectulum noster & tigna domorum nostrarum, & laquearia nostra, audacter se in possessionem associans, cui iunctam non dubitat in amore.] O igitur felix anima, quæ non iam vt ancilla, sed vt sponsa talem domum inhabitat, quam Christus, sapientia Patris tum per se ipsum, tum per prælatos, vicarios suos regit, atque gubernat! Nam nec rerum temporalium necessitate angustabitur, nec famulorum proteruita, & importunitate turbabitur, nec aliquo timore mali imminenti impediatur, quominus sponsi vacet amplexibus.

Communis est ergo Christo, & animabus religiosi habitatio, neque deest communis vitæ consuetudo, & hæc tam arcta, & indiuidua, vt coniugum vita longè inferior sit, neque nomen indissolubilis vitæ mereatur. Vinculum enim coniugale, saltem morte naturali dissoluitur: at spiritualement nexum Dei & animæ neque mors ipsa diuellit. Hoc ipse Dominus per Oseam suæ sponsæ promittit, dicens: Sponsabo te mihi in sempiternum.] Imò in morte ipsa, qua coniugium naturale concluditur, spirituale roboratur, ita vt non solum indissolubile, verum etiam immutabile perseueret. Sæpe coniuges corpore quidem, & conuersatione coniuncti sunt, animo verò valde disuncti. Quod laboris ac molestiæ esse intolerabilis, nemo est qui nesciat. Vt enim egregiè dixit Hugo Victorinus: Neuter alterum effugere potest, vna domus, vna mensa, vnus lectus, in quo nihil durius est, quàm nec concordem socium, nec hostem habere separatam. Nam sicut iis quibus in charitate mens vna est, nihil obstat etiam si corpore separati sunt, ita magnum tormentum est iis, qui corporaliter sociati sunt, si animo conuenire non possunt.] At noster status, ita Deo nostras mentes associat, vt ipsum iugiter cogitemus, quod ipse vult, constantissimè velimus, & quod nõ vult, firmiter renuamus. Quia ad hoc rebus mundanis valedicimus, vt Deo, & nobis vnũ sit velle, & nolle, summã pax, perpetuæque concordia. Alter coniugum sapissimè, aut tædio victus, aut tepore amoris permotus, aut saltem ipsa necessitate coactus à compari alio discedit, sed anima, quæ semel huius sacri cõnubij deliciis exposita est, si ipsa, quod debet, efficiat, & benignissimè sibi datur, vt faciat, neque vquam ab sponso deseritur, neque ipsa ab eo vllis causis separatur. Audi animã hoc spiritali coniugio perfruente. Quis (inquit) nos separabit à charitate Christi? Tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? Certus sum, quia neque mors, neque vita (neque alia terribilia & potentia, quæ enumerat) poterit nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu.] Neque ipsa profectò corporales necessitates, aut temporales curæ (si quæ incidant) animam istam à suo sponso disungunt. In refectioe corporis illum audit, in animi intermissione illum auscultat; inter aliorum colloquia illi quietissimè intendit; inter concursus, & clamores populorum eum oratissimè inspicit. Et sine eo quod circumstantes aduertant, in sponsum oculos cordis habet intentos. Illum experitur omnium laborum, & tribulationum fidelissimum socium.

Propter hoc regula iugum Christi vocata est, vt nobis persuadeamus, Christum à dextera, nos verò à sinistra hoc iugum libertatis trahere, vt iugum seruitutis mundanæ, quod solis nostris ceruicibus infidebat, procul à nobis repellamus. Et quia Christus

A nobiscum tollit hoc iugum, idèd suaue, & honorificum putatur: suaue quidem, quoniam illud non molestia nos premit: sed à pondere rerum terrenarum exonerat, & in cælos attollit. Quamobrem meritò dixit Augustinus: Hæc sarcina non est pondus onerati, sed ala volaturi. Habent enim, & aues pennarum suarum sarcinas, & quid dicimus: portant illas, & portantur, portant illas in terra, portantur ab illis in cælo.] Vnde autem iugum regula vocatur suaue, & onus confiliorum leue: Vnde habet vt hoc iugum non sit ponderosum, sed leuissimũ, atque expeditissimũ: Vnde habet hoc onus vt non sit onus depressum, sed ala in altum attollens: Inde profectò, quod nos ferè nihil portamus, sponsus autè Christus totum pondus supportat. Quam causam illis verbis insinuat Bernardus. Christi quippe iugum, & onus est, & omninò importabile, nisi Christi æquè spiritui.] Est quoque hoc iugum honorificum, quoniam non ferè tantum, sed Dominus etiam ipse suam ei ceruicè supponit, & in Domino quidem indicium amoris est, in anima verò decoris est, & libertatis iugis. Vtrumque aperitis verbis indicauit Ambrosius. Portare Christi iugum (inquit) suaue est, si ornãmèta putes ceruicis tuæ esse, non onera. Attolle ergo oculos semper ad Dominum Deum tuum, & quare Deum, & inuenies. Erige ceruicem, redimicula, nõ vincula geris. Multa quoque animalia redimiculis gaudent, & phalerari sibi magis, quàm nudari videntur, genæ sicut turturis præferent insignia verecundiæ, redimicula ceruicis libertatis attollent fiduciam. Leue est ergo iugum Christi, & idèd ceruic eo non premitur, sed leuatur.] Non mirum quidem si iugum istud leue sit, quoniam homini gloria cupido, omnia gloriosa, & honorifica, leuia & suaui putantur: nihil autem est isto Christi iugo gloriosius, quo onera sæculi, & pondera peccatorum excutimus, & solum onus filiorum Dei, quod amoris & dignitatis est, humero insidere sentimus. Non mirum si leue sit, quod non sola infirma natura nostra portat, sed & fortissima Dei gratia sustentat, cui nihil importabile, nihil laboriosum, nihil difficile reperitur.

Videamus igitur hos sponfos. Christum & animam, tam communem vitæ consuetudinem retinere, vt iugum religiose disciplinæ nec vquam Christus derelinquat, nec anima ad momentũ sine Christo sustineat. Ille hoc iugum nõ relinquit, quia semper fidelis permanet, negare seipsum nõ potest.] Ad hanc verò fidelitatem spectat, vt numquã ab illis se subtrahat, quòd eius amor impulsit, vt soli diuino presidio niterentur, & nullum auxiliũ terrenũ admitterent. Nã protector est omnium sperantium in se.] Neque hoc insigni beneficio cõtentus, quo sponsæ suæ animæ religiose suppetias ad iugum sustinendũ attribuit, addit aliud multò præstantius, vt iam præ incendio amoris iugum ipsa nõ sentiat, neque in monastica vita aliquod pondus, imò ingètem suauitatem inueniat.

E Quod per prophetã Oseam omnibus religiois promissum est: Isti enim sunt populus ille dilectus, tamquã filius ex Ægypto vocatus. Isti sunt, quos dominus, quasi nutritius, portauit in brachiis suis, vt ipsi necdum aduertentibus, curaret eos.] His autem quid Domini voce promittitur? Certè illud, quod statim propheta subiicit: In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis, & pro eis quasi exaltans iugum super maxillas eorum.] Trahit hos dominus ad se illis funibus, ac vinculis, quibus homines ligari solent, nempe donis, muneribus, beneficiis. Ab his autem semel attractis, & vi quadam suaui, ac violentia spontanea compulsi, iugum, quod premebat, abstulit, non sanè quia illos iugo disciplinæ eximit, sed

Augu. ser. 24. de verbis Apoſt.

Matt. 11. 30.

Bern. lib. de præcepto & diſp.

Ambro. in psal. 118. serm. 3.

C

2. Timot. 2. 13.

Psal. 17. 31.

E

Oſea 11. 3.

sed

Oſea 2. 19.

Hugo. 1. de van. mundi, longè ante suem.

Rom. 8. 5.

Ber. serm.
14. 18
Cant.

sero. 21.
20.

Cassian.
col. 13. c
16.

sed quia efficit, ut iugum religionis non sentiāt, nec mortificationis onus moleste accipiant. Quisquis enim istorū merito dicit illud Bernardi: Fateor, nō sustinui pōdus diei, & æstus: sed iugū suauē, & onus leuē pro beneplacito patrisfamilias porto. Opus meum vix vnus est horā, & si plus, prae amore non sentio.] Dominus itaque ad eō iugum nostrum non deserit, vt à conuersionis exordio illud nobiscum ferat, & post aliquod tempus, ita illi assuescimus, vt quasi nihil sustineamus: ipse verò molestiam à nobis adimens iugum exaltet, & veluti totum onus supportet. Anima autem sine Christo, neque ad horam iugum religionis desert, quoniam illa, quæ a seculo, hoc est, à suæ conditionis initio confregit iugum Domini, rupit vincula, & dixit: Non seruam.] dum originali peccato infecta est, haud quaquam religionis iugo colla subiiciet, nisi potentia gratiæ Christi dometur, tantaque feritas, ac proteruita vincatur. Quis enim, quæso, præualeat (vt Cassianus rectè ait) quamuis feruens spiritu, vel squallorem solitudinis, vel sicci panis, non dicam quotidianam esuriem, sed ipsam saturitatem, nulla hominum laude suffultus, suis viribus sustinere? Quis æquè perpetuam sitim sine consolatione Domini tolerare? illoque dulci ac delectabili matutino sopore humanos nos fraudare oculos, & intra terminos horarum quatuor, omnem refectioem quietis iugi lege concludere? Quis indefinentem lectioem instantiam, quis operis irremissam sedulitatem, nullam presentis lucri commodum captans, absque Dei gratia explere sufficere? Si autē ista, quæ verè minima opera religionis sunt, nemo sine Dei gratia præstare valet, quis, oro, poterit maxima huius vitæ onera omnium cogitationum, & affectuum abrenunciationem, propriæ voluntatis abnegationem, honorum ac dignitatum contempionem, veram humilitatem, ac angelicam puritatem, suis viribus sustinere? Certè nullus. Liqueat ergo, Christum, & religiosam animam, mortæ fidelissimorum coniugum, onera huius spiritualis connubij, vitæ nempe religiosæ, portare, vt nobis pateat, quòd sicut in hoc, & in futuro sæculo vna est illis habitatio, ita indiuidua est etiam vitæ consuetudo.

De fide, ac prole Dei, & animæ religiosæ.

CAPVT XXXV.

AM de fide, ac prole huius spiritualis coniugij aliquid dicendū est, vt dignitas ac felicitas animæ religiosæ padeatur, quæ non tantum fidelitatem Deo seruat, sed ei quoque tam dignissimo sponte tumma fidelitas custoditur; ab eoque huius suscipit, melle, ac fauo dulciores. Hęc duo, fides, & proles in carnali coniugio tam ingentia bona sunt, vt coniugio adiuctas curas, & distictiones excusent, & ardorem voluptatis honestent; quanto erant in connubio spirituali maiora, in quo nihil obscurum est, quod excusetur, nihil minus honestum, quod ad debitam munditiæ traducatur? ibi fidem homo homini seruat, hic Deus animæ, & anima Deo tanta firmitate custodit, vt nec vnquam ille animam obliuioni tradat, neque ista pro alterius amore suum Dominum derelinquat. Ibi filij generantur, quos amara mors aliquando conueller, hic liberi in lucem eduntur, qui nunquam morti cedent: sed in perpetuam ac iucundam nos vitam deducunt. Quòd Christus ergo fidem animæ religiosæ seruet tamquam dilectissimæ sponsæ, ille solus ambiget, qui eius proprietates, atque

A perfectiones ignorat. Ioannes quidem in sua reuelatione nomen ei summæ fidelitatis imponit. Et vocabatur (inquit) fidelis & verax, & cum iustitia indicat, & pugnat. Ibi autem ad omnes fidelitatem seruat, & veritatem, quanto magis sponsæ suæ erit fidelis, quam vnice amat, & pro qua tanta providentia, ac sollicitudine zelat, quam etiam nouit sibi vniuersa dedisse, & in eo solo omnem sui cordis amorem, & desiderium collocasse? si omnibus meritorum, aut demeritorum præmia, aut pœnas exoluet, quid ni repositam habeat sponsæ coronam iustitiæ, & reddet illi in postremo die ardens amator, & iustus iudex? Vider enim ipsa de propria vita bene sibi consciam diligere aduentum eius, & nihil in corpore, aut corde permittere presentia tantæ maiestatis indignum. Si pro suis aduersus hostes, & inimicos iustorum pugnat, quo pacto non tuebitur eam, cuius vita, atque status nullum alium adiutorē admittit, ac præter ipsum nullum habet defensorem?

Fidelis profectò est, o religiosi, qui vocauit vos, qui etiam faciet, vt secundum vestram vocationem viuatis, & integrum spiritum vestrum, & animam, & corpus illibatum ei sine querela seruetis.] Fidelis est vobis tanquam sponsis suis, siquidem iuxta necessitatem tam altissimi status auxilia perfectè viuendi largitur, dona, atque virtutes, religiosa vita dignas infundit, & robur ad superandas tentationes suppeditat. Fidelis est qui nos, ac omnia nostra valat per circuitum, & operibus manuum nostrarum benedicit, vt possessio nostra crescat in celo. Fidelem te, o Domine, semper inuenio; fidelè à die meæ conuersionis agnosco, in quo habui in pugna aduersus demones adiutorem, virtutum præceptorem, sollicitudinis leuamen & in omnibus meis necessitatibus & tribulationibus firmissimum defensorem. Fidelissimū denique in te sponsum posideo, cui, ad mirans illud tui serui Bernardi, verissimè dicā. Quo modo me amas Deus meus, amor meus, quomodo me amas, vbique recordans mei, vbique zelans salutem egeni, & pauperis, non solum aduersus homines superbos, sed etiam aduersus sublimes Angelos. In celo, & in terra iudicas, Domine, nocentes me, expugnans impugnantes me.] Vbique subuenis, vbique assistis, vbique à dextris ex mihi, Domine, ne commouear. Hęc cātabo Domino in vita mea, psallam Deo meo, quandiu sum. Hæc virtutes eius, hæc mirabilia eius, quæ fecit. Si hæc, o Domine, singulis momentis pro me facis, si hæc mirabilia pro vili & atra Æthiopiis, ac si esset pulcherrima sponsa, misericorditer operaris, quid ni te fidelem vocem, fidelem prædicem, fidelem diligam, & tæquam fidelissimo sponso, vitæ veritate, & actu meorū fidelitate respondeam?]

C Ita etiam fidelitas Domini illis, quæ exponimus, verbis aperte declaratur. Et iuraui tibi, & ingressus sum pactum tecum, & facta es mihi.] Quid enim iurauit nobis, nisi illud, cuius meminit Isaias? Iurauit Dominus in dextera sua, & in brachio fortitudinis suæ, si dederit triticum tuum ultra cibum inimicis tuis, & si biberint filij alieni vinum tuum, in quo laborasti: Quia qui congregant illud, comedent, & laudabunt Dominum, & qui comportant illud, bibent in atrijs sanctis meis.] Per dexteram, & brachium suum iurat (id est, per Christum, vt exponit Hieronymus) qui est brachium potentie suæ, & dextera, quæ amplexatur nos. Quis autem credat Dominum iuriurando non stare, & ea, quæ tam asseueranter promittit, non adimplere? Implet sanè, & triticum nostrum, id est virtutum opera, quibus sustentamur, inimicis non tradit, & vinum nostrum, hoc est, consolationes spiritus, hostibus non per-

D

E

Apoc. 19.
11.

2. Tim. 4.
8.

1. Thess. 5.
24.

Ber. serm.
17. in cā.

Exech. 10.
8.

1. Sa. 62. 8

Hieron. eo
loco.